

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 38.

Stockholm den 22 September 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: $\frac{1}{4}$ år .. kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år .. kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " " " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	---	--	---

Vårt rättssamhälle.

Kasta en sten i en brunn med vatten, och det bildar sig på vattenytan den ena ringen utanför den andra, ända tills stenen sjunkit till botten och rörelsen i vattnet så småningom stannat af. På samma sätt verka dagshändelserna, då de med tillbörlig tyngd och kraft träffa det allmänna medvetandets yta. Rörelsen, som är en följd af det som timat, fortplantar sig i vidare och vidare kretsar — innan ännu saken hunnit sjunka i glömskans djup — och når till sist äfven dem, enskilda så väl som pressorgan, hvilka eljes, åtminstone i fråga om bedrägliga företeelser som äro tillbörligen legaliserade af bestående samhällsformer, åskådningar och traditioner, hylla principen: det är skandalöst och farligt att opponera — mot skandaler. I dessa yttersta tider har det visat sig att en sådan kraftig verkan kunnat åstadkommas af tvänne dagshändelser, som, om man går till grunden, ha en stor allmännelig innebörd, så väl för kvinnofrågan i dess helhet som för särskilda, beaktansvärda sidor af densamma. Jag syftar på den 20-åriga barnamörderskan Ellen Olsson, som blifvit dömd till listids straffarbete, och det beryktade öfverfallet på Drottninggatan i Stockholm, då händelsevis och lyckligtvis en man och anhörig fanns till hands för att försvara en kvinna mot en antastande »bättre» slyngel.

Det är ju godt och väl, att det verkligen finns

några väckelsemedel för den fatalistiska sömnavaktighet, som man lider af då det är fråga om de missförhållanden, hvilka äro den direkta orsaken och förutsättningen för de ifrågavarande händelserna. Hvad fallet Ellen Olsson beträffar, ha vi nu genom pressen fått veta, att justitieministern förklarar straffbestämmelserna ifråga allt för hårda, att anledningen hvarför en lagändring ej föreslagits var att den borde göras i samband med den under utarbetning varande strafflagsrevisionen, att Sölvesborgsdomen med hänsyn till gällande lag är korrekt men att ändring på »nådevägen» i dylika fall är möjlig.

Men tyder rörelsen i den allmänna opinionen verkligen på ett genombrott af en rättfärdigare uppfattning af förhållandet mellan könen, af ett allmänt, obetingadt erkännande af den solklara sanningen, att ogifta fäder lika väl som alla andra människor böra stå för sina egna handlingars följder och icke kasta sin skuld och sitt ansvar öfver på annan person? Är det för mycket begärdt, att infriandet af faderskapets förbindelser anses som en »hedersskuld» lika väl som en summa pengar, förlorad på kortspel? Har ett starkt kraf gjort sig gällande för att få denna uppfattning uttryckt i lagar och förordningar så skarpt och effektivt som möjligt?

Söker man afläsa barometerståndet i pressen, så måste, trots allt som skrivits, medeltalet angifvas

Carl Mannh. Lind

som tämligen lågt. Totalintrycket är, att frågans kärnpunkt, *faderns* skyldigheter, icke i allmänhet betonats med tillbörlig skärpa. Man bör emellertid vara erkännansam mot de organ, som verkligen satt fingret på den sjuka punkten. Så har Dagens Nyheter, som på allvar tagit upp saken, i tvenne ledande artiklar, »Försumliga försörjare» och »De öfvergifnas rätt», utredt frågans juridiska sida och visat att vi i detta afseende stå långt efter våra grannländer Norge och Danmark. Hvilka grumliga rättsbegrepp komma emellertid i dagen genom tidningarna som förmedlare!

Med hvilka argument försvaras icke t. ex. undertryckandet af den omtalade motionen från Norrköpings kvinnoklubb till den socialdemokratiska kongressen i Köpenhamn, hvori svikande ogifta fäder stämplades som »simpla förrädare»? Motionen blef som bekant icke ens föredragen, och detta försvaras af fru Elma Danielsson i tidningen Arbetet därmed, att »de organiserade arbetarne äro inte annat än vanliga syndiga manfolk med en gammal Adam i kroppen och att man, ifall man skulle brännmärka dem, som undandra sig sina fadersplikter, lika gärna kunde brännmärka dem, som »smita från hyran eller lura hökaren». En mera slavisk eftersägning af »adamistiska» grundsatsar har väl sällan hörts. Ifall man icke redan förut förstått det starka behovet af könsstreckets borttagande inom arbetareklassen i fråga om samhälleliga rättigheter, så borde man få saken klar för sig nu.

En annan gång läser man den karakteristiska, säkerligen direkt ur lifvet hämtade historien om en man, som, då han förebräddes för sitt handlingssätt mot hustrun, skröt med att han »dragit upp henne ur dyn». Hon hade barn före giftermålet. »Men det var ju era barn», genmälde. »Ja det var det», blef svaret, »men det är skillnad på man och kvinna».

Att välgörenhetsförslag framkommit i samband med talet om de öfvergifna mödrarna är ju själfklart, och det är ofantligt smickrande för kvinnorna, att det alltid ropas på dem, då det gäller att laga refvorna i samhällsväfven. Så har adjungerade ledamoten af Skånska hofrätten K. J. D. Schlyter i Kristianstad föreslagit upprättande af upplysningsbyråer för öfvergifna barnaföderskor. Det är »den obrukade kvinnokraften» både i stad och på land, som skall göra det. Förslagsställaren syftar antagligen icke på »de själföförsörjande» kvinnornas kategori eller de kvinnoföreningar, hvori dessa utgöra hufvudbeståndsdelen, ty man kan icke gärna kalla dessa kvinnor och deras föreningar för »obrukad kraft». Om emellertid de gifta öfverklasskvinnorna skola taga sig an uppgiften, så bli de i hög grad »dragna från hemmet». Enligt 1908 års befolkningsstatistik utgjorde de ogifta barnaföderskornas antal för detta år 17,089 (*däri icke inräknade »trolofvade mödrar»*). De »oäk-

ta» födda barnens antal var 19,178. Här är emellertid visst icke meningen att uttala något klander öfver förslaget i och för sig. Det är utmärkt; upplysningsbyråer behöfvas. Men tanken bör icke, som fallet varit i somliga tidningar, blåsas upp till något mer än den är. Upplysningsbyråer kunna afhjälpa, lindra en hel del olycka; »botemedel» för ett stort socialt ondt kunna de icke bli. Lika litet som gratisbespisning är »botemedel» mot arbetslösheten. Dock torde det vara säkrare, att stat och kommun taga sig af saken än att den öfverlämnas åt det enskilda initiativet. Det i förra numret af Dagny relaterade fallet, den af förbud i sin verksamhet träffade barnmorskan, visar hur det kan gå med ett privat företag, där ogifta barnaföderskor omhändertagas. För några år sedan publicerades i en hufvudstadstidning en artikel, hvori en ung student efter genomgången värnplikt framlade sina iakttagelser beträffande den skara unga män, som han under beväringstiden haft tillfälle noga studera. Han talade om huru skammen af att vara berusad verkligen började gå in i allmänna medvetandet men om huru fasaväckande låg aktningen för kvinnan var bland de unga fosterlandsförsvararne, om huru de skröto med berättelser om flickor, som de förfört och bedragit. Har det blifvit någon förbättring sedan dess?

Att frågan om kvinnofriden på Stockholms gator blifvit så mycket diskuterad just nu, beror naturligtvis på herr Kihlboms från Nyköping svullna öga och spruckna läpp. Antagligen är det också denna beklagansvärda omständighet, som drifver en »grosshandlare» att i en insändare föreslå, att den antastande ynglingen skulle strykas ur kontoristföreningen och afskedas från sin plats. En sådan stränghet skulle näppeligen kunna föreslås för dem, som nöja sig med att antasta kvinnor *utan* beledsagande pappor... Kontoristföreningens medlemsantal skulle bli alltför minskadt i så fall. Tänk bara på alla dessa kvinnor anställda i banker, försäkringsbolag och i andra affärer, som under vissa brådska tider, vid årsskiftet t. ex., gå ensamma från sina respektive arbetslokaler både kl. 11, 12, 1, ja undantagsvis ändå senare på natten eller rättare tidigare på morgonen — ty i fråga om nattligt öfverarbete är likställighetsprincipen mellan män och kvinnor i allmänhet fullt genomförd. För att nu icke tala om en mängd andra arbetande kvinnor, den kvinnliga läkaren t. ex., och den obestridliga önskvärdheten för alla kvinnor af rörelsefrihet utomhus äfven i andra syften än fyllandet af yrkesplikter. Det är oerhördt att behöfva sammanställa de erfarenheter en svensk kvinna haft på Stockholms mest trafikerade gator med det förhållande, att hon i London på grund af en viss arbetsuppgift under en månads tid gick hvarje natt mellan kl. 12 och 1 cirka 20 minuters väg *utan att någonsin bli antastad*. Men ännu oerhördare är det faktum, som ligger bakom följande uttalande, hämtadt ur en af våra dagliga hufvudstadstidningar:

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
 i Dagny

„Många tusen stockholmare, som nattetid haft sin väg fram på våra hufvudgator, ha emellertid alldeles gifvet icke kunnat undgå att lägga märke till det egendomliga råa lif, som där föres och som gör det ganska osäkert för en lugn och stilla vandrare att ostördt gå sin väg fram. Hvar ligger felet? Jag skall genast besvara den frågan med att erinra om det rent otroliga slapphetssystem, som polisen tillämpar visavi öfvervålden mot de stackars kvinnor, som på gatan söka sitt bittra lefvebröd. Man behöfver endast en höstnatt ha vandrat Drottninggatan upp och ned en enda gång för att ha blifvit vittne åtminstone till ett halft dussin vidriga öfverfallsscener, i hvilka mer eller mindre välklädda ungherrar spela hufvudrollen — utan att polisen rör en fena för att afstyra oväsendet och misshandeln. Den som skrifer detta har själf ett par tre gånger i vint-ras måst ingripa för att ta en dylik lymmel i kragen, då han börjat att med knytnävar eller paraply under det värsta okvädande bearbeta den kvinna som vägrat att lyssna till eller mindre välvilligt upptagit hans förslag.“

Hvilken logik! *Fullständig rättslöshet* för dem, som utöfva *ett af samhället legaliseradt yrke*. Att ställas inför det olösliga problemet *att både finnas och icke finnas*, att fågelfri hetsas mellan samhällliga institutioner och samvetslösa enskilda personer! Se vidare det allenastående »document humain», en prostituerads *äkta* dagboksanteckningar, som under titel »Den undre världen» föreligger i tryck. Att emellertid den nationella råheten icke tål vid att ytterligare befordras genom det rådande »systemet», det få äfven andra kvinnor än de prostituerade erfara — då gentlemännen och poliserna göra sina »misstag». Det är icke i alla länder, som man öfveröser med okvädingsord den, som man anser sig behöfva. I nittionio fall af hundra ber den »lättsinnige» fransmannen artigt om ursäkt, då han »misstagit sig». Men vill man studera företeelsen, oberörd af kulturrens påverkan, då är Sveriges hufvudstad rätta platsen. De *privata* vittnesmål, som högtstående, utländska kvinnor aflägga om hvad de iakttagit på Stockholms gator, skorra högst betydligt mot de officiella loftalen öfver svenskarnas »höga kulturnivå».

Hvilken skärande motsats mellan teori och praktik ifråga om kvinnans ställning och anseende i vårt samhälle! »Kvinnans lof vid skummande pokalen» — och gatans realiteter; lofsångerna öfver moderskapets härlighet — och de öfvergifna mödrarnes förtviflade öden. I sanning, det må vara oss kvinnor förlåtet, om vi, inför hvad som är, icke tro på möjligheten att genom några halfmesyrer desinficiera det allmänna rättsmedvetandet, att vi fordra en bortrensning af själfva bottensatsen, det frasklädda föraktet för kvinnan som människa, hvori en ogräsväxt af sexuella föreställningar frodas, att vi ställa vårt kraf på fullt och helt erkännande af kvinnan som människa, som medborgare. Det är den åtgärd, som säkert, om än långsamt, skall repararera den samhälliga utvecklingens fiasko på den punkt, där tillvaron är liksom fastlåst vid ett skede af primitiva drifters ur-

tidsråhet; den omvärdering af värden, som skall höja lifvet till ett högre plan och skapa ett samhälle med verklig aktning för kvinnan.

A. K.

F. K. P. R. och Första-kammarvalen.

Till ledamöterna af Stockholms läns landsting afsändes förliden vecka följande skrifvelse, undertecknad af arbetsnämnden i Stockholms länsförbund för kvinnornas politiska rösträtt:

”Sedan riksdagen genom antagande af 1909 års kommunalreform beviljat kommunalt röstberättigade kvinnor kommunal valbarhet, ha kvinnliga stadsfullmäktige tillerkänts rätten att deltaga i val af Första kammarens ledamöter. Denna rätt medger emellertid ej möjlighet för kvinnor att omedelbart öfva inflytande på valen af de medlemmar af Första kammaren, som väljas af landstingen. Genom hänvändande till landstingsmännen hoppas vi emellertid att kvinnornas rättssynpunkter skola vinna beaktande.

Vid behandlingen af kvinnornas rösträttsfråga vid 1909 års riksdag biföll Andra kammaren, efter konstitutionsutskottets tillstyrkan, utan debatt och utan votering motion om rösträtt och valbarhet för kvinnor till riksdagens båda kamrar. Första kammaren, som likväl genom medverkan till beslut om utredning af samma fråga vid 1906 års riksdag, i princip godkänt densammans berättigande, afstyrkte med stor majoritet ett här framkommet förslag om enbart rösträtt för kvinnor.

Afgörandet huruvida svenska kvinnor skola tillerkännas politisk medborgarrätt beror således nu på Första kammarens sammansättning efter verkställda nyval, och hemställa vi därför, att landstinget för Stockholms län vid förestående val till riksdagens Första kammare ville utse sådana män som vilja medverka till genomförandet af fulla politiska rättigheter för kvinnorna”.

De medlemmar i arbetsnämnden, som undertecknat skrifvelsen, äro fruarna Maria Dehn, Södertelge, Alma Lénström och Axeline Virgin, Vaxholm samt Sofie Le Moine, Järna, fröknarna Signe Jacobson, Östhammar, Anna Kleman, Anna Lindhagen och Anna Ljungberg, Stockholm.

Man har ofta sagt — och ej alltid utan skäl — att männerna missunna kvinnorna en mera själfständig och fri utveckling, den de frukta så för dem som för sig själfva. Men om de kvinnor, som uppnått något högre steg på vetenskapens eller konstens trappa, frågades hvem det var som utvecklade deras anlag, som uppmuntrade och ledsagade deras begynnelse, så skulle väl de flesta med tacksamhetslågande hjärta nämna — en man!

Fredrika Bremer (»Syskonlif»).

HASSELBACKENS

blandning rekommenderas som ett utmärkt godt delikatesskaffe.

Plantage-Kaffebränneriet,

Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

Det internationella rösträttsarbetet.

I sista numret af den Internationella rösträttsalliansens organ Jus Suffragii läses följande meddelande från Alliansens ordförande Mrs Chapman Catt:

Den Internationella rösträttsalliansens nästa kongress skall hållas i Stockholm 12—17 juni 1911. Vid förra årets kongress i London inbjödo de svenska delegerade Alliansen till kongress i Stockholm, under förutsättning att den politiska situationen icke lade något hinder i vägen härför. Denna inbjudan har sedermera erhållit officiell bekräftelse, och den tid, som föreslagits från Sverige, har antagits af den internationella styrelsen. Kongressen är sålunda ett fastställt faktum. Alla förslag rörande programmet eller förhandlingarna mottagas med tacksamhet. Den fråga som, då det gäller Alliansen, främst bör upptaga våra tankar, är denna: Huru kan Alliansen bäst understödja rösträttsrörelsen i de olika länder, som äro anslutna till densamma? På hvad sätt kan den skänka en kraftigare hjälp? Alla uppslag i denna riktning skola vid Stockholmskongressen tagas under noggrann ompröfning.

Ordförandena i de olika till Alliansen anslutna föreningarna ombedjas vänligen att underrätta sina medlemmar om tiden för kongressen, på det att sommarplanerna för 1911 äfven må komma att omfatta ett besök i Stockholm under juni månad.

Mången turist har försäkrat att Stockholm är Europas vackraste hufvudstad och väl värd ett besök för dess egen skull. Det är ingalunda för tidigt att redan nu göra upp planer för ett dylikt besök.

* * *

Till den Internationella alliansen ha nu anslutit sig ytterligare två föreningar, som af Mrs Chapman Catt i sista numret af Jus Suffragii hälsas välkomna med följande ord:

”Landsförbundet for Kvinders Valgret” i Danmark har uppfyllt de af Londonkongressen uppställda fordringarna och i vederbörlig ordning antagits af den specialkommitté, som har till uppgift att pröfva anmälda föreningar från sådana länder, där förening redan förut finnes ansluten till Alliansen. Ofvannämnda förening har 8,000 betalande medlemmar, en numerär, som är särskildt anmärkningsvärd i ett land med så ringa folkmängd och som dessutom bevisar ej blott en utmärkt ledning utan äfven ett öfver hela landet utbredd intresse för kvinnans politiska rösträtt. Den redan förut existerande föreningen ”Kvindeforeningers Valgretsforbund” utför äfven ett duktigt arbete, och med två så utmärkta föreningar i full verksamhet kunna vi ha rätt att i detta framåtskridande land hoppas på full medborgarrätt för kvinnor inom en snar framtid.

På Island har bildats en Landsförening för kvinnans politiska rösträtt med 4 lokalföreningar och säte för styrelsen i Reykjavik. Dess stadgar öfverensstämna med Al-

liansens fordringar och ha blifvit af densamma antagna. De isländska kvinnorna ha redan erhållit kommunal rösträtt och valbarhet, och rösträttskvinnorna ha till riksdagen inlämnat en skriftlig anhållan om full rösträtt. Denna petition var undertecknad af majoriteten af den vuxna befolkningen. Isländarna äro ett kraftigt och redbart folk, och rösträttsrörelsen är i detta land en sund, naturlig evolution, som inom kort måste hemföra segern. Den Internationella alliansen välkomnar med särskild tillfredsställelse dessa båda skandinaviska föreningar. Alliansen räknar nu 24 nationalföreningar, som representera 22 olika länder. Man kan med skäl säga att vår rörelse är stadd i ett vackert framåtskridande.

Doktor Ernestina Perez.

En kvinnorörelsens förkämpe i Sydamerika.

Republiken Chile gäller sedan gammalt för att vara intellektualismens säte i Sydamerika. Medan ännu i grannstaterna det andliga lifvet stod ytterligt lågt, verkade i Valparaiso och framför allt i Santiago framstående män för att bibringa sitt folk Europas kultur. I betydande verk, hvilka fullt kunna mäta sig med den gamla världens på liknande områden, framlade de sitt lands politiska, sociala och geografiska historia. Chile införskref äfven tidigt tyska officerare och ingenjörer, till och med tyska lärarinnor. Naturligen verkade detta ett höjande af den kulturella nivån i olika hänseenden men medförde äfven en viss förtyskning.

I Chile var det som för första gången i Sydamerikas historia en ung flicka — nästan ännu ett barn — i modig och naiv sorglöshet klappade på universitetets port för att bli insläppt och få studera medicin. Då det ej fanns någon lag som förbjöd de kvinnliga medborgarna att idka universitetsstudier, måste man bevilja Ernestina Perez' begäran och finna sig i hvad man aldrig förut varit med om. Ernestina förvärfvade sig emellertid genom sin flit och sin ovanliga intelligens sina lärares intresse och sina kamraters aktning. Hon erhöll premier och utmärkelser. Hennes anatomiska preparat blefvo likaledes premierade och utställda, och hon kan berömma sig af att vara den första kvinnan i det spanska Amerika, som har aflagt medicinsk grad. Vid aderton års ålder absolverade fröken Perez sina sista examina och täflade med tjugo manliga kamrater om regeringens europastipendium. Hon erhöll detta stipendium och helt stolt anträdde den lilla chilenskan den långa resan till det okända landet. År 1888 ankom hon till Berlin. Utan att ana att i Tyskland, detta de store tänkarnes och diktarnes land som hon så högt beundrade, kvinnorna ännu voro förbjudna att studera, anhöll hon om tillåtelse att bevista föreläsningarna vid den medicinska fakulteten. Som emellertid hennes regering understödde denna begäran kunde den icke afslås. På så sätt blef Ernestina Perez, dottern af den aflägsna sydamerikanska republiken, den första kvinna som besökte

Köp Oskummad mjölk direkt
hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.
AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA
Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

Tvätt- & Strykinrättningen

EXCELSIOR

35 Birger Jarls gatan (öfre porten)
Allmänna och Rikstelefon 93 27

Utför all slags tvätt, såväl för familjer som hotell m. m. jämväl gardintvätt Maskiner af modernaste beskaffenhet.

Friedrich-Wilhelms-universitetets i Berlin medicinska föreläsningar, och detta faktum är "hennes lifs stolthet", som hon skrattande brukar säga.

Öfver hufvud taget kunde hon icke på något sätt beklaga sig öfver brist på tillmötesgående från de eljes ofkast ganska frånstötande professorernas sida, hvilket glädjande faktum dock till en del kanske måste skrivas på chilenskornas traditionella älskvärdhet och behag. Sedan Ernestina Perez år 1900 bevistat den medicinska internationella kongressen i Berlin samt tillbragt några månader med studier i Paris, vände den unga kulturbärrerskan tillbaka till sitt solland. Och nu började hennes hårdaste kamp; kampen mot stenhårda fördomar, mot kollegers afund, mot de spanskiödda kvinnornas misstro gent emot en arbetande medsystem. . . Men Ernestina är en klok diplomat, och i hennes ådror flyter äfven oblandadt nordspanska förfäders blod, hvilket kanske gjort att en kompromiss mellan hennes moderna sträfvanen och de gamla, strängt hållna spanska bruken ej blifvit henne så svår. Dessutom är hon en så trogen dotter af kyrkan, att hon fått det allsmäktiga prästerskapet på sin sida. Snart hade hon hunnit förskaffa sig en glänsande praktik, hvilken utom den ideella framgången äfven medförde en rik materiell vinst. Steg för steg har hon öfvervunnit det ena hindret efter det andra. Ej genom tal och skrift, utan sakta och med mjuka händer, utan buller, genom "gärningarnas propaganda", understödd af den förut omnämnda anpassningsförmågan inför det ännu icke omgestaltningbara. Ty doktor Perez är allt för klok, känner allt för grundligt sitt lands och sitt folks utveckling, hvarpå det nuvarande tillståndet hvilat, för att begå samma fel som vissa andra reformatorer, hvilka vilja införa reformer, för hvilka ej ens gamla kulturländer ännu äro mogna. Tillsammans med sin gamla mor och en syster för donna Ernestina ett mycket tillbakadraget lif i sitt vackra hem vid en af Santiagos elegantaste gator, klokt undvikande att draga uppmärksamheten till sig. Hon lever blott för sitt arbete och för att göra godt. Hon vet att hon på så sätt, i det tysta, verksamast bidrager till sina medsysstrars frigörelse. Den som haft tillfälle att få samtala med den graciösa, eleganta och spirituella "signorita doktora" i hennes salong, känner att det tillbakadragna lefnadssättet är ett ej ringa offer för henne. Hon skaffar sig godtgörelse för denna själförsakelse genom att sysselsätta sig med språkstudier samt med sin harpa, på hvilken hon är mästare. Dessutom följer hon genom tidskrifter och böcker den gamla världens framsteg, i synnerhet allt som gäller kvinnorna, samt brefväxlar med i utlandet boende framstående landsmän, framför allt med det i Rom högt ansedda chilenska sändebudet, den framstående konstkritikern Don Rafael Errázuriz. År 1904 deltog hon, ensam kyinna, i den medicinska kongressen i Buenos Aires och höll ett föredrag rörande örats anatomi. Bland de tre originalarbeten som förelades kongressen var ett af hennes hand. Sedan en längre tid tillbaka ägnar hon sig med outtröttligt nit åt arbetet på ett kompendium i gynekologi (det första originalverk på spanska i detta

ämne), för hvars avslutande och tryckning hon nu för andra gången en längre tid uppehåller sig i Berlin. Hon arbetar där praktiskt och teoretiskt på geheimerådet Landaus kvinnliga klinik; denne har, efter att ha granskat hennes arbete, skrivit ett mycket berömmande förord till detsamma och har dessutom föreslagit henne till medlem i "Medicinische Gesellschaft". Professor Baginsky har lämnat stort erkännande åt hennes arbete om örats anatomi. Han betecknar detsamma, som ett af de bästa i in- och utlandet. Ett af hennes preparat har förvärfvats af Friedrichhains patologiska museum, där det nu är uppställt. — Sedan hon slutat det arbete i Berlin, hvaråt hon nu ägnar all sin tid, ämnar hon i Wien hos den berömda öronspezialisten Alexander söka lösningen af ett problem som sysselsätter henne samt eggelse till förnyad verksamhet efter återkomsten till sitt vackra hem, därborta i den aflägsna vrån af världen. —

Chilenskan Ernestina Perez kan göra anspråk på att som banbryterska ställas vid sidan af de kvinnor, som i skilda länder i ord och handling kämpat för sitt köns frihet och kulturella höjande.

Notiser.

Friplatser på Håknäs. Föreningen Själfförsörjande bildade kvinnors hvilohem u. p. a. har af för dess verksamhet intresserad person erhållit en penningssumma att efter styrelsens prövande användas till beredande af friplatser på föreningens hvilohem Håknäs vid Järna.

Hemtreffnad, praktisk tidning för hemmet har utsändt nr 25 och 26, som bl. a. innehålla

I nr 25: En sommardag vid Rimforsa af J. J. — Hvad som händt af Observator — Ungdoms- och hembygds-mötet vid Spakås — Litteraturanmälan: "Så ska' vi ha't" — Råd för hushållet — Följetong — Hufvudbry.

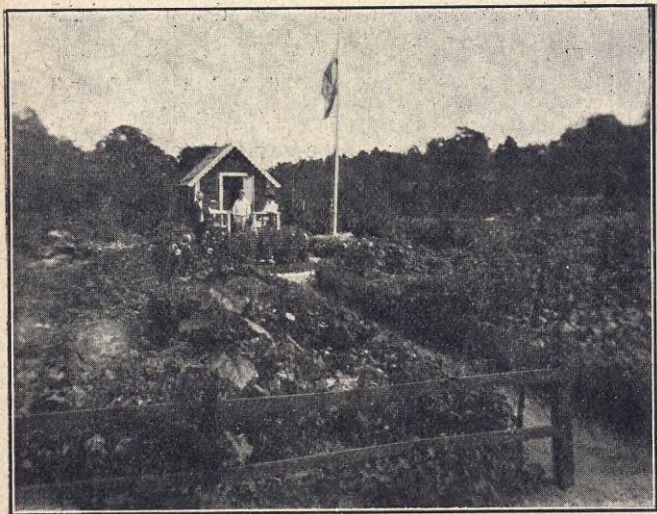
I nr 26: Ett och annat från Strågnäs af F. E. (med ill.) — Hvad skall jag göra, Herre? — Lutfiskens förhistoria af Ruth Grönvall — Salsmöbel (med ill.) — Följetong — Hufvudbry.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarata alla intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinna i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorrörelsen i dess helhet.

Stockholms koloniträdgårdar och Anna Lindhagen.

Det lyser som guld och det flammar som eld, — det är guldgula ringblomster och sammetsrosor, som lägga breda bårder längs gångarna och flamröd krasse i vindlande bågar med gungande fjärilslätta blomster, det är jättehöga solrosor, som stå liksom på vakt med ansiktet stadigt mot solen, och det är stolta röda stockrosor,

Koloniträdgård belönad med hederspris (300 kr.) vid Trädgårdsutställningen 1909.

sakta och afmätt vaggande sina spiror i solluften. Och allt detta vackra och glada, allt detta ljuflika och lifvande, allt detta och mycket, mycket mera lyser nu i höstsolen i de små koloniträdgårdarna i Stockholms omgifningar.

Men där finnes äfven mycket annat. Där finns framför allt glädje, ej blott glädje öfver arbetets frukter utan glädje af och i själfva arbetet. Och där finns kärlek, vaknande och växande kärlek till naturen, till den jord, hvari man sår under förhoppning och skördar med tacksamhet. Där finns sundhet och lifslust och krafternas spännande och blickar som se framåt.

Om den hygieniska nyttan af koloniträdgårdsarbetet är stor, — och ingen som sett och behjärtat skillnaden mellan lifvet och arbetet i staden och på landet kan väl undgå att inse detta, — så får man dock helt visst gå långt djupare om man vill mäta detta arbetes hela värde. Kanske skall det i någon mån bidra till den pånyttfödelse för vårt folk, på hvilken hvarje fosterlandsvän hoppas och väntar.

Att tänka på och tala om Stockholms koloniträdgårdar utan att samtidigt tänka på och tala om fröken Anna Lindhagen är emellertid omöjligt. Icke endast eller hufvudsakligast emedan hon är ordförande i föreningen, utan därför att hon är själen i företaget, intresserad där af och verkande för detsamma långt innan föreningen kom till stånd. Och är det så, att det är entusiasmen för en sak och kärleken därtill, som bär den uppe och ger den åt framtiden, så har sannerligen Föreningen Stockholms Koloniträdgårdar det väl ställt.

Fröken Lindhagen har nyligen, d. v. s. den 10 och

17 september på Arbetarinstitutet i Stockholm hållit ett par föredrag för att sprida intresset för koloniträdgårdar. I det första af dessa föredrag talades om koloniträdgårdarnas förhistoria och uppkomst, om betingelserna för deras anläggande samt om hur de borde ordnas och skötas. Fröken Lindhagen betonade den stora betydelse dessa trädgårdar ha, både hygieniskt såsom skänkande frisk luft åt stadsbon, arbetsomväxling åt den, som har ett mekaniskt arbete, samt i etiskt hänseende. Hon påpekade huru mänskorna genom att under generationer bo i städer så småningom förlorat samhörighetskänslan med jorden och hur denna samhörighetskänsla bör väckas och skall väckas genom arbetet på en om än aldrig så liten egen jordbit. Saken har ju äfven en ekonomisk sida — man kan i sin lilla täppa odla hela sitt såväl sommar- som vinterbehof af grönsaker, och hvad detta är för en besparing isynnerhet i vår dyra stad behöfver väl ej ordas om, — men fröken Lindhagen varnade för att låta ekonomiska hänsyn bli så bestämmande, att skönhetskrafvet trängdes åt sidan. Ty då förfuskade själfva idén — att skänka en fläkt af den skönhet och glädje, som en trädgård jämte nyttan kan gifva.

För sitt senare föredrag hade fröken Lindhagen valt till ämne Koloniträdgårdarnas bebyggande. Och det behöfs verkligen att det talas mot de rysliga missfoster till "lusthus", hvarmed en okultiverad smak ofta nog vanpryder en vacker trädgårdstäppa, — och det behöfver talas för det enkelt vackra, som nu lyckligtvis håller på att arbeta sig fram i vår arkitektur. Först och främst måste betonade talarinnan, byggnaderna läggas efter en viss plan,

Kvinnlig kolonist i sin täppa efter slutadt kontorsarbete.

de böra vara i harmoni med hvarandra och hvar för sig verka harmoniskt. Det är för resten hvarken så svårt eller kostbart att bygga vackert, ritningar till enkla och vackra hyddor tillhandahållas sedan två år tillbaka af föreningen för det billiga priset af 25 öre. Några af dessa modellritningar förevisades och voro särdeles tilltalande.

Vid båda föredragen förevisades dessutom en mängd skioptikonbilder från koloniträdgårdar i olika svenska städer samt i Danmark och dessutom en profkarta af olika byggnader, både sådana som voro en ögonfägnad genom rena linjer och vackra proportioner som sådana hvilka voro raka motsatsen.

Föreningen Stockholms Koloniträdgårdar har för närvarande sex trädgårdsområden utanför Stockholms tullar, nämligen vid Fredhäll, Eriksdalslunden, Barnängen, Söderbrunn, Värtan och Fiskartorpet. Dessa områden äro uppdelade i mellan åtta- och niohundra trädgårdslotter på cirka 200 kvm. hvardera och medelpriset i hyra därför är 5 öre pr kvm. — ett oerhördt lågt pris, som gör det möjligt för alla — om eljes håg och krafter finnas — att skaffa sig en liten täppa.

Fröken Lindhagen är mycket ifrig i att betona den stora hjälp hon haft och har i sitt arbete af öfriga medlemmar i styrelsen, fru Ellen Östberg och fröken Sigrid Hård af Segerstad samt af fröken Anna Åbergsson, som tjänstgör såsom ombud för området vid Söderbrunn. Men dessa hennes medhjälpare äro säkert de första att erkänna den oerhördt stora insats fröken Lindhagen gjort i arbetet, den energi hvarmed hon tagit itu därmed och den oegennyttia hvarmed hon ägnar det sina krafter. Och de, liksom hela rörelsen, skatta sig lyckliga att ha en sådan ledarinna.

Anna Harpen.

Ett inbilladt bref.

Hvad det finns många hvardagliga små idealister, folk som folk är det mest till öde och gärningar, men som dock innerst inne brinna af en stillsam glöd, af omsorg om det eviga och goda — folk, som läser, begrundar och drömmer, som tyst och stilla lefver för sin själs rening och fulländning!

I alla dessa stumma brinnandes namn skulle jag vilja skriva ett bref och ställa några frågor till alla dem, som i detta land ha fått ordets gåfva och ge oss de böcker vi läsa.

* * *

Länge ha vi önskat och väntat på att i en modern svensk bok, behandlande moderna och kultiverade karaktärer, träffa på en verkligt god människa — en af de stora.

En — hurudan?

En sådan, svara vi, som icke söker sitt utan sanningen, och blott den, en, som dött från allt det lilla i lifvet och lefver blott för det stora, en, som sålt allt det han har och gifvit pengarna åt de fattiga, en, som gärna låter sitt lif på det att han måtte få behålla det, troende

på dessa höga och sällsamma varningens ord, att "det är bättre att förlora hela världen än taga skada till sin själ".

En helig alltså, stigmatiserad af nitälskan om rättfärdigheten — en fantast med andra ord, en galning — men en som är galen af evighetens ljus.

Och om vi en gång träffade en sådan, hur skulle vi då icke, på knä för honom i våra hjärtan, välsigna och välkomna honom i denna tid, som likt en ångvält går öfver alla själar, nivellerande dem alla till samma grad af torr och snusförnuftig medelmätta.

Hur högt skulle vi icke sätta honom i sanningens Sanhedrin, bland de utvalda, hvilka lefva och skola lefva så länge törst efter dem finns kvar hos två eller tre — denna skara, hvaribland Marcus Aurelius bortom glädje och sorg ler sitt höga, tåliga leende, Amiel drömmer, Sankt Franciscus lyser af en frid utöfver allt förstånd och Raskolnikov — röfveren på korset, martyren för den eviga först efter att få veta hvad godt och ondt är "för att därpå blifva såsom gudar", hvilken allt sedan Adams dagar plågat hans största söner — ännu brinner af sin sällsamma lustas glöd.

Bland dem — bland människor, hvilka antingen aldrig lefvat eller ock för länge sedan äro döda — hafva vi, som läsa och drömma, alltid haft våra bästa vänner, sannare och trognare än några "levande" — ja, mycket mera lefvande också.

Men hvarför hitta vi dem numera så sällan annat än i gamla tider eller gamla böcker — nästan aldrig bland samtida?

Har ångvälden redan fullbordat sitt verk? Skall Kiplings musketörer eller Anatole Frances pingviner vara de spetsar, öfver hvilka vår generation icke skall kunna nå?

Men om allt i det öfriga Europa är så flackt och dunkelt, skall då icke ljuset från Norden ännu en gång komma och upplysa det?

Ännu synes icke några tecken därtill — snarare synes det fast otroligt, då man tänker på de böcker som skrefvos i går och skrivas i dag i detta vårt svenska land, — vackra, storartade böcker, af många utropade som kulmen i vår litteratur, men af en märkvärdig torka och tomhet då de lämna den estetiska förfiningens och själfullhetens område och ge sig ut på vidderna.

Där stanna de dock aldrig länge utan krypa inomhus igen. Men inomhus är det för trångt för andra än medelmåttor — också möter man i dessa böcker (då det som här är fråga om moderna karaktärer, alltså icke om Selma Lagerlöfs bönder, Heidenstams Heliga Birgitta och några till) sällan några andra än sådana — älskvärdt svaga, förfinaade, ligkiltiga naturer, pysslande med små personliga sorger eller passioner, impotenta till såväl stor godhet som stor ondskas, impotenta t. o. m. till ärligt och ödmjukt sanningssökande, lätt belåttna med hugskott och

Den snälla Tomten har löst Tjänarinnefrågan!

ty tvätt, rengöring
och polering

med våra välkända

LAGERMANS
TVÄTTPULVER
Kraft-skur-pulver
Kopparputs
Spiselsvärta
Surprise, silfver polervätska
Box-Calf-Crème

är intet arbete
utan ett nöje.

sofisterier, som — för att ta ett exempel ur högen — doktor Glas, trots alla hans stora åthäivor som nihilist-filosof.

Nihilist — nej, icke ens kraft till att verkligt vara det — till ärligt och skoningslöst vilja Intet — ha de gemenligen, de föredraga att vilja ingenting. Och antingen de äro äcklade af alltings förmenta gagnlöshet och absurditet eller — på den högsta höjd af optimism de kunna nå — uppfylla af den nu gängse, bekväma tron på "Framåtskridandet" som någon slags mekanik — en sorts andlig separator, hvilken långsamt men säkert förbättrar och reder upp allting här i världen utan att någon människa behöfver röra ett finger för att hjälpa till — blir resultatet detsamma: överksamhet — ett trött eller slött följande med strömmen hela lifvet genom — om det nu skall kallas för lif!

Ja, allt blir mekaniskt — man dör mekaniskt — och lefver mekaniskt, hela lifvet igenom blundande eller blind för allt annat än det dagligen förefallande — ätande, drickande, älskande, arbetande eller flanerande, i jämt afvägda proportioner — som vore lifvet ett räknetal, hvilket man antingen kunde skolka ifrån — sofva öfver — eller också snusförnuftigt räkna ut till största möjliga fördel för sig själf och sitt — sina pengar eller sitt rykte, sina passioner eller sin borgerliga dygd — beroende på till hvilket läger ens skapare hör. Men äfven denna skillnad är ganska ringa, ty den litterära högern och vänstern sammansmälta och förenas genom samma olust för andlighet, samma brist på luft under vingarna och rymd i tanken.

Med afseende på allt detta kan man ju icke säga annat än att litteraturen numera är hvad den enligt stora auktoriteter bör vara, nämligen lifvets trogna spegel. Men på samma gång säger man sig, att är detta rätt, då måste något annat vara på tok, då måste själva lifvet icke vara värdt någon spegel längre.

Och man begynner längta efter trollspegeln.

Ja, vämjandes vid alla dessa likgiltiga karaktärer, som slött flanera bort sitt lif, och vid alla dessa försiktiga dito, hvilka hela sitt lif igenom beräknande väga risk mot resultat — men hvilket ynkligt resultat! — längtar man efter visionärerna och drömmarna, efter siarna och bestraffarna, efter alla dessa gåtfulla, exalterade väsen, hvilka Gud slagit med sin heliga sjuka.

Hvad alla äro friska nu!

Men skulle man icke hellre önska dem besatta som Dostojevski, sjuka som Pascal, än friska som Sköngren — som Pettersson? Som alla dessa förfinade medelmåttor eller kälkborgerliga medelmåttor — de, som ingen skillnad göra, ehvad de lefva eller dö, hvarken i lifvet eller litteraturen!

* * *

Nej, skillnad göra blott de starka och goda, de, som icke bry sig om att räkna och kalkylera för att få sitt lifs summa att stämma med sin bankräkning eller att oupphörligt känna sina personliga lust- eller olustkänslor på pulsen — de djärfva, som seende in i evighetens ljus tills de lugnt kunna uthärda det, genomträngda in-

till märg och ben af dess lugna klarhet, oåterkalleligen och stilla kunna kasta bort allt. All personlig tillfredsställelse — ja! sitt lifs resultat — ja! Sitt lif — ja!

För hvad ändamål — för hvad slutligt mål?

För sanningens skull — för samvetets.

Sådana själar ha i alla tider hindrat världen från att ruttna — tio sådana skulle bragt skoning åt Sodom.

Ty rättfärdighetskrafvet — det stränga uppfyllandet af samvetets bud var och är allt framgent den surdeg, som syrar världens jäsande deg och räddar den. Ehuru den fordom brände sina räddare och nu tiger ihjäl dem.

Men hvarför tiger den?

Hvarför besjungas icke sådana? Hvarför rycker man på axlarna åt dem och går dem förbi för att uppsöka och föreviga själfviska små konstnärinnor och notarier fyllda af spleen och erotik, men förresten ingenting?

Hvarför?

Kanske för att de numera nästan icke finnas annat än bland folket, som lefver jorden och djuren närmast och i dem ha en genväg till sanningen — för att de räkna sina bland små olärda och fanatiska slumsystrar och missionärer, hvilkas yttre och inre måste afskräcka estetiska finsmakare — för att de därjämte nästan icke finnas annat än bland okända konstnärer och uppfinnare, obskyra drömmare, hvilka aldrig lyckats få nog is i magen och stål i armbågarna för att tränga sig in i något af de kottierier som för tillfället sitta till doms, eller bland uppstudsiga snillen, hvilka förakta dessa med ytan belättna, polerade och putsade kottierier, hvilka de irritera genom den gyttja de slunga upp ur de väldiga djup där de vistas, gräfvande och forskande intill världens märg och ben.

För att de blott finnas bland de yttersta men alls icke bland de främsta.

Men om så är, besannas blott däraf det gamla ordet, att "dessa främsta en gång skola varda de yttersta".

Och då kanske de skola lära sig hvad andlighet — icke estetisk själfullhet utan djup evig helighet — är! Ty ytterst i allt måste man vara för att komma till det — för att komma in i det inre förborgade lifvet i Gud — så ytterligt nära döden och evigheten i sin själ, att man i hvarje ögonblick kan se ned i dess djup och för hvarje ord eller handling rådfråga det, som man inför ett främmande ord rådfrågar den öfversättning, som ger det dess mening.

Då kanske vi kunna få de böcker vi så länge väntat på — de, som man med fog och sanning skall kunna kalla öfversättningar från döden!

Och med dem den storm, som skall sopa bort alla spindelväfvar från landet, — som skall få de själfbelättna, torrskodda sittande att resa sig och löpa vädjobanan, ihågkommande att den som en aldrig så liten tid suttit, isynnerhet vid makten, nödvändigtvis alltid har orätt!

Anna L. Elgström.

Sprid Dagny!

MÄLARBADET

11 Handverkaregatan 11.

BAD-TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 — 38 15

A. T. 93 43 — 93 44.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

Reverend Anna Shaw om England och Skottland.

Redan förut är ordföranden i Förenta Staternas L. K. P. R. genom porträtt och skildring känd af Dagnys läsare. Under deltagandet uti I. A:s kongresser har hon framför de flesta andra gjort sig bemärkt genom sin medryckande vältalighet, som i sig upptager alla skiftningar från den henne säregna humorn till de mest gripande allvarsfulla och bevekande tonfall.

Nedanstående bref, som hon under en automobilfärd genom Skottland tillsammans med miss Ray Costel'oe skickat till *Woman's Journal*, för henne endast mycket närmare oss genom dess naturliga omnämnande af den spända situationen i England, genom en frimän skas lika naturliga reflektioner öfver de stora motsättningarna där i landet och genom beskrifningarna af sommarfägring i fager natur. Hon skriver:

Derham, England den 3 juli 1910. "Jag kan ej beskrifva hur skönt det är bland dessa skogar och dalar, hur välodlade och förmögna landtjärdarna förefalla med hvarje fotsbredd af den bördiga jorden omsorgsfullt beredd. Nu, då blomningen är förbi, stå hagtornshäckarna mörkgröna, men smyckas ändå af mullbärens och kaprioliernas hvita blom. Hela luften doftar. Jag skall aldrig glömma den dag, då vi foro fram och tillbaka öfver hedarna; dessa stora ensliga vidder; denna växtlighet på kullar och i dälдер; den mörka ljungen ännu ej utslagen; ginstens lysande buketter, de långulliga fåren och de ensamma herdarna. När jag nu läser engelska böcker kan jag fatta hur en vandrare känner sig allena på dessa hedar, som jag aldrig kunde förr. Och det egenomliga är, att man njuter af de oändliga afstånden och den majestätiska tystnaden och längtar därefter, så snart man lämnat dem. Vi passerade förbi en sjösänkning inne på heden, där en stor gård var uppbyggd på den gamla sjöbottnen och den rika grödan gaf intryck af att allt kunde växa där. Den mannen, som äger den gården, har ett godt stycke jord. Men när man annars tänker på hur dessa vidsträckta marker äro till blott för jakt — vi sågo hundratals ungorrar, fasaner, harar och raphöns — och lägger märke till landtbefolkningens fattigdom, kunde vi ej annat än undra hur länge de skulle finna sig i att denna massa jord blott fanns till för jaktnöjets skull, medan de själfva svälte ihjäl.

Just nu vållar rösträttsfrågan oerhörd spänning, jag kom till London tvänne dagar efter den stora processionen, som säges ha varit den ståtligaste som ännu förekommit, ehuru icke större än den för två år sen. Den var väl uttänkt och väl utförd. Jag besökte Mrs Fawcett, N. U:s ordförande, samma dag som deputationen mottogs af Mr Asquith. Hon sade, att han var mycket mindre obehaglig (overbearing) än när han sist emottog dem och att han tycktes benägen att till och med behandla dem höfligt. Han medgaf, att majoriteten af regeringen var för K. P. R. och att frågan vunnit mycket i intresse under de sista åren. Dock tror jag icke, att

det finns det minsta hopp om att någonting mera än andra läsningen och majoritet då kan vinnas under denna session. Men så kommer frågan: hvad skola suffragetterna göra om kabinettet ej vill låta billen komma till tredje läsningen? Jag är viss om, att de icke vilja låta frågan falla. I nästa vecka skall jag fara till London för att träffa Mrs Belmont*) och med henne besöka rösträttens förnämsta högkvarter".

Lander, Skottland den 4 juli 1910. "Detta är den egenomligaste 4 juli (Förenta Staternas stora national- och festdag) jag någonsin tillbringat, stilla som en dröm.

Innan jag hann sluta brevet i går, foro vi från Durham till Almieck, min mors fädernestad. Det är en af Englands mest pittoreska städer och hertigen af Northumberlands slott (nära Durham) ett af de ståtligaste i England. Det är det enda, som har stenbilder uppställda på torn och murar. Fordom fanns där 300 stycken, alla beväpnade som om de voro i strid, och alla olika. Somliga buro slungstenar, andra bågar, andra spjut, och somliga voro höfvitsmän. På något afstånd kan man tro att det verkligen är människor, och det säges, att de hade tvänne uppgifter, först att missleda den annalkande fienden i afseende på antalet af slottets försvarare och den andra att skydda de verkligen stridande. Det är det mest måleriska jag ännu sett. Vi vandrade omkring i den sköna parken och undrade åter öfver olikheterna här i lifvet. Men folket tycks emellertid vara stolta öfver det.

Det har varit en himmelsk, härlig dag. Det förvånar mig icke, att min mor alltid sörjde sitt land. Här börjar ljungen blomma och färgprakten är underbar. Hur det skall vara, då alla hedarna blomstra, kan jag knappast ana — — — — —.

Från allmänheten.

Rösträttsarbetet på landsbygden.

I Dagny för den 8 september frågas huru man lättast skall kunna sprida rösträttsidén på landsbygden. Jag har funnit att personliga besök i allmogens hem, i skolor, hos handlande, i postkontor och andra sådana platser verka bäst. Har man då med sig en bundt rösträttslitteratur — vi äro ju nu så lyckliga att vi ha skrifter, som äro utmärkta för landsbygden — och lämnar dessa till läsning och begrundande, så kan det alltid bli något ord, som slår rot. Jag har värivat många nya medlemmar i min förening under mina söndagspromenader utåt landet. Det finns ju en landsbygd utanför hvarenda stad, så att detta är något, som kan göras äfven af stadsborna.

Arbetande kvinna.

* Mor till hertiginnan af Marlborough, en af de förnämsta societetsdamerna i New-York, som nyligen vunnits för K. P. R. och nu arbetar intensivt därför.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantensamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Sex präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, **ise Gagner.** 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Lärlarinna,

undervisningsvan, musikalisk, enkel och barnkär, söker plats i godt hem på landet. Goda betyg. Vid. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B. Sthlm.

LÄRLARINNA, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, söker plats. Goda betyg. Svar "Barnvän", Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

Ung flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar plats som lärarinna för mindre barn. Är äfven villig att deltaga i inomhus förekommande göromål. Sv. till "Maja", Tjörnar p. r.

LÄRLARINNA. Ung flicka af god familj, som med vackra betyg genomgått 8-klassigt läroverk och sedan undervisat mindre barn, önskar i höst dylik plats. Svar till "E. H.", Konga p. r.

EN 17-ÅRIG FLICKA, som i år avslutat sin kurs i 7-klassigt läroverk, önskar komma uti familj för att undervisa ett par eller tre mindre barn i vanliga skolämnen samt musik. Svar till "Kyrkoherde", Forssa.

Ung, kvinnlig sjukgymnast

önskar plats i höst, antingen i privat hem, hvarvid delvis såsom sällskap och hjälp i familjen, eller på läkares klinik såsom assistent. Ref. lämnas. Svar till "K. G. J." Gnesta p. r.

28-ÅRIG sjuksköterska söker plats i hem. Äfven villig deltaga i föref. husl. göromål. Svar "H", Wikersvik.

KVINNLIG GYMNAS med mångårig praktik önskar anställning i familj. Svar till "A. B.", Grön-sinka, Horndal.

Vårdarinneplats

åt sjuklig äldre Dam eller Herre önskar bild., allv. flicka med godt sätt nu till hösten. Exam. i sjukvård och huslig. Små pret. Svar till "Sällskap och vård", Kalmar, p. r.

PRIVAT plats önskas hos lindrigt sjuk dam eller herre. Svar till "Syster", under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Sprid Dagny!

Arbete

sökes af allvarlig dam men ej för räkning eller bokföring. God allmänbildning, språkkunskaper, intresserad, vänligt sätt. Benägna svar till "Humanitet 298", und. adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

TEKNISKT biträde, kunnigt, önskar plats på apotek i stad eller på landet, med första. Svar emotses tacksamt under adress "Tekniskt biträde", Borås p. r.

Plats å bank

eller försäkringsbolag sökes af ung dam med flerårig vana vid bankgöromål. Innehar f. n. bankplats i landsortsstad, men önskar ombyte. Svar, märkt "Bank", under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Fotografer!

Retuschös, med mångårig praktik, önskar plats i Stockholm. Svar till S. Ehrenberg, Järnvägsgatan 22, Örebro.

Husföreståndarinne- eller husmodersplats

önskas nu eller 24 okt. af äldre, duglig och arbetsam flicka af god familj, van att med ordning och omtanke sköta såväl större som mindre hem. — Betyg och rekom. från större plats samt refer. lämnas. Svar märkt "Jämmt lynne 50" under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Husföreståndarinna.

Medelålders, bildad, anspråklös flicka som i många år förestått tjänsteman-änklings hem och med de bästa rekommendationer söker nu genast eller till hösten dylik plats. Svar emotses tacksamt till "G", Kvidinge poste restante.

Bättre flicka

önskar plats att förestå hemmet för ungherre, tjänsteman eller dyl. Sökanden äger förmåga att göra ett hem trevligt och innehar goda betyg från föregående, liknande platser. Svar till "Gladt humör", Telegrambyrån, Örebro.

Allvarlig, ordentlig, bättre flicka,

kunnig i enklare matlagn., bakn., linnesömn., glansstrykn., önskar 1 nov. plats i mindre familj där tillfälle gifves att få praktisera i matlagn. Svar inom 8 dag. till "Värmländska", Falun p. r.

Bildad,

musikalisk, yngre dam, barnkär samt kunnig i ett hems skötande, söker plats att förestå hushåll. Betyg och foto sändas på begäran. Svar till "25 år, 1910", und. adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

Husföreståndarinneplats

i aktningsvärdt och bildadt hem sökes till 1:sta oktober af musikalisk, praktisk och barnkär flicka med bästa rekommendationer. Svar till "Verksamhet" under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Förlofvad flicka

af god familj, bildad och musikalisk med godt ordningssinne, något kunnig i matlagning. önskar komma på större landegendom eller i familj (helst i Västergötland) att vara husmoderns hjälpreda och sällskap. Lön önskvärd, Svar godhetsfullt till "Familjemedlem" Kiosken, Viktoria, Göteborg.

Ung flicka,

som genomgått folkhögskola, önskar plats på landet i god familj (landbruk eller prästgård) för att lära sig att sköta ett hem. Man hänvänder sig till fru Malin Holmström Ingers, Hvilan, Åkarp.

En 19-årig gladlynt flicka

från bildadt hem i Finland önskar plats 1 november i familj helst i Stockholm som vårdarinna af mindre barn. Något kunnig i hushåll och handarbete. Svar torde benäget adresseras till Fru E. Lagervall, Ekensberg, Södertälge.

Enkel, anspråkslös flicka,

van vid alla i bättre hem förekommande arbeten, kunnig i linnesömnad och som på egen hand skött hushåll — söker plats. Svar under adr. "Villig", Frösthult.

Hushållskunnig

bildad flicka, kunnig i enklare sömnad, något musik. söker plats i godt och gladt hem. Svar till "Karin Nov. 1910", Kiosken, Järntorget, Göteborg.

Ung, bättre norrländska, något van i husliga göromål, önskar mot fritt vivre plats i familj att vara behjälplig i förekommande göromål. Svar till "A. H.", Sundsvall, p. r.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

En engelska,

som talar svenska, önskar plats i god familj att sköta en baby eller som sällskap. Svar till "M. B.", Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

Värdinneplats

uti godt, fint hem, helst i stad, hos aktningsvärd, bildad, medelålders man, sökes nu till hösten af 35-års ensam dam, som äger flera års vana att med omtanke och sparsamhet, paradt med godt humör, sköta ett hem och göra det angenämt. Svar till "Musikalisk 1910" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. f. v. b.

Värdinneplats

önskas i enkelt, bättre ungarlshem af en 26 års elementarbildad, husligt uppfostrad flicka. Tacksam för svar till "M.", Landskrona p. r.

LEDIGA PLATSER.**Lärrinnetjänst vid landstingsseminarium.**

En lärrinnetjänst vid Västernorrlands läns landstingsseminarium i Härnösand sökes hos seminariets styrelse före den 15 instundande oktober. Ansökningar till tjänsten, som tillsättes med ömsesidig rätt till fyra månaders uppsägning, bör åtföljas af läkarebetyg äfvensom af de handlingar, som för ansökning till ordinarie folkskollärrinnetjänst. Löneförmånerna äro, förutom fri bostad af ett rum jämte vedbrand, trettonhundra (1,300) kronor med tre ålderstillägg, hvar och ett å ethundrafemtio (150) kronor, att utgå det första efter fem, det andra efter tio och det tredje efter femton års oförvitlig tjänstgöring. Tjänsten tillträdades den 1 januari 1911.

Härnösand i juli 1910.

Ernst Löngren.

G. W. Bucht.

Vid Lysekils samskola

inrättas en ny lärrinnebefattning med undervisningsskyldighet i elementarafdelningen hufvudsakligen i modersmålet, tyska och engelska. Platsen skall tillträdas helst nästkommande 1 november, men eljest vid vårterminens början. Behörighet till platsen ge sådana prof, som erfordras för behörighet till ordinarie ämneslärrinnetjänst vid allmänt läroverk. Lön: 1,400 kr. Ansökningar, ställda till samskolans styrelse, böra vara inlämnade före den 15 oktober.

STYRELSEN.

Husmoder-

befattningen vid Norrbärke sockens fattiggård Storsand är ledig att tillträdas snarast efter den 1 instundande oktober. Lön 400 kr och »allt fritt». Duglig person, helst sådan som förut innehaft dylik plats, torde insända ansökan, åtföljd af betygsskrifter, till Norrbärke sockens kommunalnämnd, adr. Smedjebacken.

Plats

som biträdande skolkökslärarinna för innevarande termin, med undervisning 3 à 4 gånger i veckan, 4 timmar hvarje gång, finnes vid Malmö folkskolors aftonkurser. Ansökan insändes snarast till *Folk-skoleinspektören, Malmö.*

Lärrinnetjänsten

vid fasta småskolan i Lo skolrote i *Styrnäs församling, Västernorrlands län*, sökes hos skolrådet före den 15 oktober d. å. Skolhuset som äfven inrymmer folkskola, är i godt stånd, vackert beläget vid Ångermanälven, nära båtbygga och järnvägsstation, 4 km. från kyrkan. Lön enligt lag. Slöjd. Tjänsten tillträdades den 1 januari 1911. 4 månaders uppsägningstid. Ansökningar insändas till under-tecknad under adress Prästmon.

K. A. Fellström.

Skolrådets ordförande.

En frisk o. stark, enkel, anspråkslös o. hurtig flicka,

van vid sömnad, önskas att vara modern behjälplig med skötseln af fyra barn, 10—3 år, samt en del städning. Tvänne jungfrur finnas. Svar till »Familjemedlem» Astorp p. r.

Som Barnfröken

sökes en enkel, bättre, barnkär flicka, ej under 20 år, med ordningssinne, jämnt lynne samt något kunnig i sömnad. Platsen tillträdades den 1 november. Svar med fotografi o. rekommendationer till »Familjemedlem», Eksjö p. r.

Hushållerska,

med godt sätt, att ensam förestå ett mindre hem hos ånkeman sökes till den 1 nov. Ordningssinne och ordentlighet erfordras. Svar med uppgift å ålder, lönepretentioner, bet. o. ref. samt fotografi emotses till »Hem 1910», Annonskontoret Svea, Norrköping, f. v. b.

EN STUDENTSKA, villig och kompetent att undervisa 3 gossar, ålder 9—10 år samt en flicka, 7 år, till 3:dje event. 4:de kl. i högre elementarläroverk erhåller genast plats i familj på landet. Svar jämte uppgift å löneanspråk samt rek. till "B.", Lennartfors.

Kassörska i manufakturaffär.

Duglig, ordentlig dam, van att sköta kassa samt kunnig i enklare bokföring och i besittning af tydlig vacker stil, erhåller snarast plats. Referenser, betyg och fotografi samt egenhändigt skriven ansökan till Firman Ågren & Karel, Upsala.

Kontorsvan stenograf och maskinskrifverska

sökes för grosshandelskontor i Stockholm. Fordringar: perfekt i svensk och tysk stenografi. Lön kr. 150 pr månad. Svar till »N. T. 1 okt». Svenska Dagbl. kontor.

Kvinnlig stenograf

och maskinskrifverska, fullt kunnig i tyska språkets skrivande, erhåller genast tillfällig anställning hos

A.-B. Skandinaviska Glödlampfabr.

NYKÖPING.

Rikst. 171.

Fotografer!

En skicklig, negativ Retuschös enhåller förmånlig plats nu genast i större landsortsstad i mellersta Sverige. Sökande bör insända arbetsprof, betygsskrifter jämte lönepretentioner till Fotografiska Varumagasinet, Drottninggatan 106, Stockholm.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

Fredrika-Bremer-

Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti extra prima Congressgardiner i olika färger 100 cm. br. Vanliga allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggdakar. Tråd 95 öre puss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Bomullstyger fr. 29 öre metr. Bordvaxduk, Filtar, Gardinstufvar, Hellye-Cheviot, god kvalitet i olika färger säljes särdeles billigt.

Slumplagret
MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 2 | 0⁰

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Största fabrik i Skandinavien för Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.
58 Klarabergsgatan 58.

ROSABRIN

är ett absolut säkert medel mot röd näsa.
Bruksanvisning medf. Endast hos fru
HOLMIN. Lästmakaregatan 8, i p.
STOCKHOLM.

Sprid Dagny!

DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRGER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik.
Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m.
Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Lek-
sandslufvor, vacker, praktisk hufvudbonad för damer. -----

Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter förfärdigas efter beställning, välgjort arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. GÖR ETT BESÖK!

Wiréns utsökta PARFYMER, eleganta damers förtjusning.

Erhålls i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)
21 Lilla Vattugatan 21 . . . Stockholm.

Passa på tillfället

att köpa vackra, trefliga blusar till billiga priser!

Svart satinblus n:o 1035 af fin glansig satin. Sydd med veck och knappar. Mycket praktisk och omtyckt. Pris 2.60.

Perkalblusar af prima randig perkal i vackra färger och moderna smakfulla modeller:

N:o 616, pris 1.65. N:o 617, pris 2.— N:o 550, pris 2.66.

Blus n:o 549 af extra prima bomullstyg med invädda glansiga ränder. En särdeles fin och präktig blus. Pris 2.75. Till landsorten mot postförskott eller efterkrä.

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2—2 och 1/6—1/7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).
Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

Ingeniör JANDEKS Kartritningskurs
börjar 1 okt. Malmkillnadsg. 60.
A. T. Br. 4718. Sthlm. (S. T. A. 254989.)

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR,

Sibylleg, 36. Hörnet af Karlavägen.
R. T. 35 30. A. T. 210 04.

FRU E. HOLMIN, Lästmakaregatan 8, n. b.

Hygienisk ansiktsbehandling. Vibrationsmas-
sage & Elektricitet, Manicure. Fotbehandling.
Handbad för kylda händer.

Tel. Brunk 31 99.

Hygieniska Skodon

tillverkas för Herrar, Damer och Barn.

OBS! Prisbelönta af Dräkt-Reformföre-
ningen.

Skodon tillverkas äfvén efter modern
fason.
Allt arbete utföres noggrant och af bästa
material.

P. Gust. Pettersson.

52 Drottninggatan 52.

Begär priskurant

innan snörflif köpes, från Franska
Snörflifssömmeriet, Norrmalmstorg
1, 1 tr. STOCKHOLM.

Bomullsklädnigar i afpassade bitar, 8
met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till
2.85 st., d:o prima kvalitet, nya, leganta
mönster, som vanligtvis kosta 50 à 55 öre
met., till 3.20 st. Fraktfritt öfver hela lan-
det vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskar-
son, G:la Kungsholmsbrogatan 23 A, Stock-
holm.

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT ut-
kommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36
veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla
sammhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för
helt år Kronor 1: 65, halft år 90 öre.

Å Universella Broderskapets förlag:

Teosofiska Småskrifter

å 10 öre st.

Gud i människan.

Om döden.

Utvecklingens förlopp i cykler.

Teosofiens uppfattning af

»Frälsningen genom Kristus».

Det andliga och det psykiska.

Rättvisan i lifvet.

Om människans lägre natur.

Hvad teosofien är och hvad den vill.

Gratis undervisning

i konstsömnad

lämnas

i alla

SINGERS
Butiker.

Filialer på
alla
större platser.

KAFFET HAR STIGIT kolossalt på kort tid.

Passa därför på och köp af mitt ineliggande lager, som
ännu säljes till följande låga priser:

Extra 1:ma Portoricoart, fyllig smak	1: 13
Extra 1:ma Guatemala, Fin-Fin smak.....	1: 17
Extra 1:ma Ljus Java, mild och god	1: 20
Extra 1:ma Blå Java, synnerligt omtyckt	1: 22
Utsökt Javablandning (flera goda sorter)	1: 25
Extra 1:ma Central Amerik. Kaffe	1: 32
OBS! Äkta Arabisk Mocca-blandning	1: 34
Java Liberia, högfinaste kvalitet	1: 45

Förväxla ej mina Kaffesorter med dem som af andra firmor
utbjudas under samma namn. Profenlig vara. Redbar behandling.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkrä eller förskottslikvid
(minsta parti 10 kg.). — Skynda rekv. Vid köp af 60 kg. fraktfritt.
Prof af samtliga sorter mot ins. af 20 öre i frimärken. Klipp
ur annonsen!

K. W. KARLBERG, Idungatan 5, Stockholm.

Gynna Dagnys annonsörer!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Vårt rättssamhälle. Af A. K.

F. K. P. R. och Första-Kammarvalen.

Det internationella rösträttsarbetet.

Doktor Ernestina Perez. En kvinnorörelsens förkämpe i
Sydamerika.

Stockholms koloniträdgårdar och Anna Lindhagen. Af
Anna Harpen.

Ett inbilladt bref. Af Anna L. Elgström.

Reverend Anna Shaw om England och Skottland.

Från allmänheten: Rösträttsarbetet på landsbygden.

Notiser.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.